

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

SUOSITUKSET

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEA

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEAN SUOSITUS,

annettu 2 päivänä joulukuuta 2021,

Euroopan laajuisesta systeemisten kyberpoikkeamien koordinoitikehyksestä asiaan liittyviä viranomaisia varten

(EJRK/2021/17)

(2022/C 134/01)

EUROOPAN JÄRJESTELMÄRISKIKOMITEAN HALLINTONEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ⁽¹⁾ ja erityisesti sen liitteen IX,

ottaa huomioon finanssijärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta Euroopan unionissa ja Euroopan järjestelmäriskikomitean perustamisesta 24 päivänä marraskuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1092/2010 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 3 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdan sekä 16 ja 18 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan järjestelmäriskikomitean työjärjestyksen hyväksymisestä 20 päivänä tammikuuta 2011 annetun Euroopan järjestelmäriskikomitean päätöksen EJRK/2011/1 ⁽³⁾ ja erityisesti sen 18, 19 ja 20 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Kuten Euroopan järjestelmäriskikomitean suosituksen EJRK/2013/1 ⁽⁴⁾ johdanto-osan 4 perustelukappaleessa todetaan, makrovakauseräpolitiikan perimmäisenä tarkoituksena on osallistua koko finanssijärjestelmän vakauden turvaamiseen muun muassa lisäämällä finanssijärjestelmän kestävyyttä ja vähentämällä järjestelmäriskien kasaantumista, ja tällä tavoin varmistaa, että finanssiala edistää talouskasvua kestäväällä tavalla. Euroopan järjestelmäriskikomitea (EJRK) vastaa rahoitusjärjestelmän makrotason vakauden valvonnasta unionissa. Tehtäviensä täyttämiseksi EJRK:n tulisi edistää rahoitusvakauteen kohdistuvien järjestelmäriskien estämistä ja lieventämistä, myös kyberpoikkeamiin liittyvien riskien osalta, ja ehdottaa tapoja näiden riskien lieventämiseksi.
- (2) Merkittävät kyberpoikkeamat voivat aiheuttaa järjestelmäriskin rahoitusjärjestelmälle, koska ne voivat häiritä kriittisiä rahoituspalveluja ja -toimintoja. Alkuvaiheen häiriö voi laajentua joko toiminnallisten tai taloudellisten vaikutusten leviämisen tai rahoitusjärjestelmää kohtaan tunnetun luottamuksen heikkenemisen kautta. Jos rahoitusjärjestelmä ei pysty selviytymään näistä häiriöistä, rahoitusvakaus on vaarassa ja tilanne voi johtaa systeemiseen kyberkriisiin ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ EUVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ EUVL L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽³⁾ EUVL C 58, 24.2.2011, s. 4.

⁽⁴⁾ Euroopan järjestelmäriskikomitean suositus EJRK/2013/1, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2013, makrovakauseräpolitiikan välitavoitteista ja välineistä (EUVL C 170, 15. kesäkuuta 2013, s. 1).

⁽⁵⁾ Ks. systeemisiä kyberriskejä koskeva julkaisu "Systemic cyber risk", EJRK, helmikuu 2020, saatavilla EJRK:n verkkosivustolla www.esrb.europa.eu

- (3) Jatkuvasti muuttuva kyberuhkien ympäristö ja merkittävien kyberpoikkeamien viimeaikainen lisääntyminen ovat indikaattoreita unionin rahoitusvakautteen kohdistuvista suuremmista riskeistä. Koronaviruspandemia on korostanut teknologian merkitystä rahoitusjärjestelmän toiminnan mahdollistajana. Asiaan liittyvien viranomaisten ja laitosten on täytynyt mukauttaa teknistä infrastruktuuriaan ja riskienhallintajärjestelmiään etätöiden äkillisen lisääntymisen huomioon ottamiseksi, mikä on lisännyt rahoitusjärjestelmän yleistä altistumista kyberuhkille ja antanut rikollisille mahdollisuuden sekä kehittää uusia toimintatapoja että mukauttaa olemassa olevia toimintatapoja tilanteen hyödyntämiseksi⁽⁶⁾. Tässä tilanteessa EKP:n pankkivalvontaviranomaisille vuonna 2020 ilmoitettujen kyberpoikkeamien määrä kasvoi 54 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna⁽⁷⁾.
- (4) Merkittävän kyberpoikkeaman mahdollisesti laajan mittakaavan, nopeuden ja leviämispotentiaalin vuoksi on tärkeää, että asiaan liittyvät viranomaiset ryhtyvät tehokkaisiin toimiin rahoitusvakautteen kohdistuvien mahdollisten kielteisten vaikutusten lieventämiseksi. Nopea koordinointi ja viestintä asiaan liittyvien viranomaisten kesken unionin tasolla voi helpottaa varhaisessa vaiheessa tehtävää arviointia merkittävän kyberpoikkeaman vaikutuksesta rahoitusvakautteen, tukea luottamuksen säilymistä rahoitusjärjestelmään ja rajoittaa häiriöiden leviämistä muihin rahoituslaitoksiin sekä siten osaltaan estää merkittävän kyberpoikkeaman muuttumisen rahoitusvakautta uhkaavaksi riskiksi.
- (5) Taustalla oleva häiriö syntyy uudella tavalla verrattuna perinteisiin rahoitus- ja likviditeettikriiseihin, joita asiaan liittyvät viranomaiset yleensä kohtaavat. Taloudellisten näkökohtien lisäksi yleiseen riskinarviointiin on sisällytettävä operatiivisten häiriöiden laajuus ja vaikutukset, koska ne voivat vaikuttaa makrovakausvälineiden valintaan. Samaten rahoitusvakaus voi myös vaikuttaa kyberasiantuntijoiden valitsemiin operatiivisiin keinoihin tilanteen lieventämiseksi. Tämä edellyttää tiivistä ja nopeaa koordinoitua ja avointa viestintää muun muassa tilannetietoisuuden tukemiseksi.
- (6) Viranomaisten välisen koordinoinnin epäonnistumisen riski on olemassa, ja siihen on puututtava. Asiaan liittyvien unionin viranomaisten on koordinoitava toimintaansa keskenään ja suhteessa sellaisiin muihin viranomaisiin, kuten Euroopan unionin kyberturvallisuusvirastoon (ENISA), joiden kanssa ne eivät tavallisesti ole vuorovaikutuksessa. Koska merkittävä määrä unionin rahoituslaitoksista toimii maailmanlaajuisesti, on epätodennäköistä, että merkittävä kyberpoikkeama rajoittuisi unioniin; poikkeama voi myös saada alkunsa unionin ulkopuolella ja edellyttää maailmanlaajuisia koordinoituja toimia.
- (7) Asiaan liittyvien viranomaisten on oltava valmiita tällaiseen vuorovaikutukseen. Muussa tapauksessa vaarana on, että toteutetaan epäohjelmallisia toimia, jotka ovat ristiriidassa muiden viranomaisten toimien kanssa tai vaarantavat ne. Tällainen koordinoinnin epäonnistuminen voisi pahentaa rahoitusjärjestelmän häiriötä, koska se heikentäisi luottamusta rahoitusjärjestelmän toimintaan, mikä pahimmassa tapauksessa aiheuttaisi riskin rahoitusvakaudelle⁽⁸⁾. Sen vuoksi olisi toteutettava tarvittavat toimet, joilla puututaan rahoitusvakautteen kohdistuvaan riskiin, joka aiheutuu koordinoinnin epäonnistumisesta vakavan kyberpoikkeaman tapauksessa.
- (8) *Systemisten kyberriskien lieventämistä* koskevassa EJRK:n raportissa (2021)⁽⁹⁾ todetaan, että on tarpeen perustaa yleiseurooppalainen systemisten kyberpoikkeamien koordinoitikehys (EU-SCICF) unionin asiaan liittyviä viranomaisia varten. EU-SCICF:n tavoitteena olisi parantaa asiaan liittyvien viranomaisten valmiutta toteuttaa koordinoituja toimia potentiaalisesti merkittävän kyberpoikkeaman tapahtuessa. *Systemisten kyberriskien lieventämistä* koskevassa EJRK:n raportissa (2021) esitetään EJRK:n arvio kehyksen ominaispiirteistä, jotka lähtökohtaisesti ovat tarpeen koordinoinnin epäonnistumiseen liittyvän riskin torjumiseksi.
- (9) Tämän suosituksen keskeisenä tavoitteena on – pohjautuen yhteen niistä tehtävistä, joita Euroopan valvontaviranomaisille on ehdotettu finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusehdotuksessa⁽¹⁰⁾ (jäljempänä 'DORA-asetusehdotus') – mahdollistaa asteittain tehokkaat unionin tason koordinoitavat vastatoimet tapauksissa, joissa ilmenee merkittävä rajat ylittävä tieto- ja viestintätekniikkaan (TVT) liittyvä poikkeama tai siihen liittyvä uhka, jolla on systeminen vaikutus koko unionin finanssialaan. Tämä prosessi johtaa EU-SCICF:n perustamiseen asiaan liittyviä viranomaisia varten.

⁽⁶⁾ Ks. internetin järjestäytyneitä rikollisuutta koskeva uhakuva-arvio "Internet Organised Crime Threat Assessment", Europol, 2020, saatavilla Europolin verkkosivustolla www.europol.europa.eu

⁽⁷⁾ Ks. tietoteknisiä riskejä ja kyberriskejä koskeva pankkivalvonnan uutiskirje "IT and cyber risk: a constant challenge", EKP, 2021, saataville EKP:n pankkivalvonnan verkkosivustolla www.bankingsupervision.europa.eu

⁽⁸⁾ Ks. systemisiä kyberriskejä koskeva julkaisu "Systemic Cyber Risk", EJRK, helmikuu 2020, saatavilla EJRK:n verkkosivustolla www.esrb.europa.eu

⁽⁹⁾ Ks. "Mitigating systemic cyber risk", ESRB, 2021, (julkaistaan myöhemmin)

⁽¹⁰⁾ COM(2020) 595 final.

- (10) EU-SCICF:n ei pitäisi pyrkiä korvaamaan olemassa olevia kehyksiä vaan sen tulisi poistaa mahdolliset aukot asiaan liittyvien viranomaisten, muiden unionin viranomaisten ja muiden kansainvälisen tason keskeisten toimijoiden välisessä koordinoinnissa ja viestinnässä. Tässä yhteydessä olisi tarkasteltava EU-SCICF:n asemaa nykyisessä rahoituskriisikehyksessä ja unionin kyberturvallisuushäiriöiden kehyksen toimintaympäristössä. Asiaan liittyvien viranomaisten välisen koordinoinnin osalta olisi tarkasteltava muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/1148 ⁽¹⁾ mukaisen verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmän rooleja ja toimia finanssiyh-teisöjen osalta sekä koordinointimekanismeja, joita on ehdotettu toteutettaviksi yhteisen kyberturvallisuusyksikön perustamisen kautta, ENISAn osallistumisen lisäksi.
- (11) EU-SCICF:n valmistelun käynnistämistä koskevan ehdotuksen tarkoituksena on erityisesti vahvistaa Euroopan valvontaviranomaisten mahdollista roolia DORA-asetusehdotuksen mukaisesti. DORA-asetusehdotuksessa esitetään, että "Euroopan valvontaviranomaiset voivat yhteiskomitean välityksellä ja yhteistyössä toimivaltaisten viranomaisten, Euroopan keskuspankin (EKP) ja EJRK:n kanssa ottaa käyttöön mekanismeja, joiden avulla voidaan jakaa toimivia käytäntöjä finanssialan eri sektoreiden välillä tilannetietoisuuden parantamiseksi ja yhteisten kyberhaavoittuvuuksien ja -riskien tunnistamiseksi eri sektoreilla" ja "voivat kehittää kriisinhallinta- ja valmiushar-joituksia, joihin sisältyy kyberhyökkäyskenaarioita, jotta voidaan kehittää viestintäkanavia ja asteittain mahdollistaa toimiva EU:n tason koordinoitu reagointi, jos ilmenee laajavaikutteinen rajatylittävä TVT:hen liittyvä poikkeama tai siihen liittyvä uhka, jolla on järjestelmävaikutus unionin finanssialaan kokonaisuutena" ⁽²⁾. EU-SCICF:n kaltaista yleiseurooppalaista kehystä ei ole vielä olemassa, ja se olisi perustettava ja kehitettävä DORA-asetusehdotuksen yhteydessä.
- (12) Kun otetaan huomioon kyberriskistä johtuva riski unionin rahoitusvakaudelle, valmistelut EU-SCICF:n asteittaiseksi perustamiseksi olisi mahdollisuuksien mukaan aloitettava jo ennen kuin sen perustamiseksi tarvittava oikeudellinen ja poliittinen kehys on kaikilta osin sovellettavissa. Tätä oikeudellista ja poliittista kehystä täydennettäisiin ja se viimeisteltäisiin, kun DORA-asetusehdotuksen ja sen nojalla annettujen delegoitujen säädösten asianomaisia säännöksiä aletaan soveltaa.
- (13) Tehokas viestintä edistää tilannetietoisuutta asiaan liittyvien viranomaisten keskuudessa ja on näin ollen välttämätön edellytys unionin laajuiselle koordinoinnille merkittävien kyberturvallisuushäiriöiden aikana. Tältä osin olisi määriteltävä viestintäinfrastruktuuri, joka on tarpeen koordinoitaessa toimia merkittävän kyberpoikkeaman johdosta. Tämä edellyttäisi, että täsmennettäisiin, minkä tyyppisiä tietoja on jaettava, mitkä ovat säännölliset kanavat tällaisten tietojen jakamiseksi ja mille yhteyspisteille tiedot olisi jaettava. Tietojen jakamisessa on noudatettava voimassa olevia oikeudellisia vaatimuksia. Lisäksi asianomaisten viranomaisten on mahdollisesti määriteltävä selkeä toimintasuunnitelma ja noudatettavat protokollat, jotta voidaan varmistaa asianmukainen koordinointi niiden viranomaisten välillä, jotka osallistuvat merkittävän kyberturvallisuushäiriön takia toteutettavien toimien koordinoitua koskevaan suunnitteluun.
- (14) Systeminen kyberkriisi edellyttää täysimääräisen yhteistyön käynnistämistä kansallisella ja unionin tasolla. Sen vuoksi voitaisiin suunnitella yhteyspisteiden nimeämistä Euroopan valvontaviranomaisissa, EKP:ssä ja kussakin jäsenvaltiossa asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten kesken, ja näiden yhteyspisteiden ilmoittamista Euroopan valvontaviranomaisille; näin vahvistettaisiin EU:n ja SCICF:n koordinoitijärjestelmän keskeiset keskustelukumppanit, joille ilmoitetaan merkittävästä kyberpoikkeamasta. Tarvetta nimetä yhteyspisteitä olisi arvioitava EU-SCICF:n kehittämisen aikana ottaen huomioon direktiivin (EU) 2016/1148 nojalla nimetty keskitetty yhteyspiste, jonka jäsenvaltiot ovat perustaneet verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden alalla rajatylittävän yhteistyön varmistamiseksi muiden jäsenvaltioiden sekä verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmän kanssa ⁽³⁾.
- (15) Kriisinhallinta- ja valmiusharjoitusten toteuttaminen voisi helpottaa EU-SCICF:n toteutusta ja antaa viranomaisille mahdollisuuden arvioida valmiuttaan ja valmistautumistaan systeemiseen kyberkriisiin unionin tasolla. Tällaiset harjoitukset tarjoaisivat viranomaisille kokemuksia ja mahdollistaisivat EU-SCICF:n jatkuvan parantamisen ja kehittämisen.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/1148, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, toimenpiteistä yhteisen korkeatasoisen verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden varmistamiseksi koko unionissa (EUVL L 194, 19.7.2016, s. 1).

⁽²⁾ Ks. DORA-asetusehdotuksen 43 artikla.

⁽³⁾ Ks. Euroopan komissio, NIS Cooperation Group, luettavissa Euroopan komission verkkosivustolla www.ec.europa.eu

- (16) EU-SCICF:n kehittämiseksi on olennaisen tärkeää, että Euroopan valvontaviranomaiset tekevät yhdessä asiaa koskevaa valmistelutyötä tarkastellakseen kehyksen mahdollisia keskeisiä osia sekä niitä resursseja ja tarpeita, joita tarvitaan sen kehittämisen edistymiseksi. Tämän jälkeen Euroopan valvontaviranomaiset voisivat aloittaa alustavan analyysin mahdollisista esteistä, jotka voisivat haitata Euroopan valvontaviranomaisten ja asiaan liittyviä viranomaisten mahdollisuuksia perustaa EU-SCICF, ja jakaa asiaankuuluvia tietoja viestintäkanavien kautta merkittävän kyberturvallisuushäiriön tapahtuessa. Tällainen analyysi olisi tärkeä askel pohjustamaan tulevia – lainsäädännöllisiä tai muiden aloitteiden muodossa olevia – toimia, joita Euroopan komissio voi toteuttaa DORA-asetusehdotuksen täytäntöönpanon jälkeen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1 JAKSO

SUOSITUKSET

Suositus A – Yleiseurooppalaisen systeemisten kyberpoikkeamien koordinoitikehyksen (EU-SCICF) perustaminen

1. Suosituksena on, että Euroopan valvontaviranomaiset aloittavat komission ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi finanssialan digitaalisesta häiriönsietokyvystä (jäljempänä 'DORA-asetusehdotus') esitetyllä tavalla yhteiskomitean välityksellä ja yhdessä Euroopan keskuspankin (EKP), Euroopan järjestelmäriskikomitean (EJRK) ja asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten kanssa valmistelutoimet unionin tason tehokkaiden ja koordinoitujen toimien asteittaiseksi kehittämiseksi sellaisia mahdollisia tilanteita varten, joissa rajat ylittävillä merkittävillä kyberpoikkeamilla tai niihin liittyvällä uhkalla voi olla systeeminen vaikutus unionin finanssialaan. Unionin tason koordinoitujen toimien valmistelun yhteydessä olisi asteittain kehitettävä EU-SCICF Euroopan valvontaviranomaisia, EKP:tä, EJRK:ta ja asiaan liittyviä kansallisia viranomaisia varten. Tässä yhteydessä olisi myös arvioitava EU-SCICF:n tehokkaan kehittämisen edellyttämiä resursseja.
2. Suosituksena on, että suositus A 1 huomioon ottaen Euroopan valvontaviranomaiset kuulevat EKP:tä ja EJRK:tä sekä kartoittavat ja analysoivat nykyisiä esteitä sekä oikeudellisia ja muita toiminnallisia esteitä, jotka haittaavat EU-SCICF:n tehokasta kehittämistä.

Suositus B – EU-SCICF:n yhteyspisteiden perustaminen

Suosituksena on, että Euroopan valvontaviranomaiset, EKP ja kukin jäsenvaltio asiaan liittyvien kansallisten viranomaistensa keskuudesta nimeävät pääasiallisen yhteyspisteen, joka olisi ilmoitettava Euroopan valvontaviranomaisille. Tämä yhteystietoluettelo helpottaa kehyksen kehittämistä, ja EU-SCICF:n perustamisen jälkeen yhteyspisteille ja EJRK:lle olisi ilmoitettava merkittävistä kyberpoikkeamista. Olisi myös harkittava koordinoitua EU-SCICF:n ja direktiivin (EU) 2016/1148 mukaisesti nimetyn keskitetyn yhteyspisteen välillä, jonka jäsenvaltiot ovat perustaneet verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden alalla rajatylittävän yhteistyön varmistamiseksi muiden jäsenvaltioiden sekä verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmän kanssa.

Suositus C – Asianmukaiset toimenpiteet unionin tasolla

Suosituksen A mukaisesti tehtyjen analyysien tulosten perusteella suosituksena on, että komissio harkitsee asianmukaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että systeemisten kyberpoikkeamien takia toteutettavia toimia voidaan koordinoita tehokkaasti.

2 JAKSO

SOVELTAMINEN

1. Määritelmät

Tässä suosituksessa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- a) "kyber" tarkoittaa yhteenliitettyyn tietoinfrastruktuuriin liittyvää, siinä tapahtuvaa tai sen välityksellä tapahtuvaa henkilöiden, prosessien, datan tai tietojärjestelmien vuorovaikutusta ⁽¹⁴⁾;

⁽¹⁴⁾ Ks. finanssivakausjärjestelmien valvontaryhmän "Cyber Lexicon", 12. marraskuuta 2018, saatavilla FSB:n verkkosivustolla www.fsb.org

- b) ”merkittäväällä kyberpoikkeamalla” tarkoitetaan tieto- ja viestintätekniikkaan (TVT) liittyvää poikkeamaa, jolla voi olla suuri haittavaikutus finanssiyhteisöjen kriittisiä toimintoja tukeviin verkko- ja tietojärjestelmiin ⁽¹⁵⁾;
- c) ”systeemisellä kyberkriisillä” tarkoitetaan merkittävää kyberpoikkeamaa, joka aiheuttaa unionin rahoitusjärjestelmässä häiriön, jolla voi olla vakavia kielteisiä seurauksia sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle ja reaalielämän toiminnalle. Tällainen kriisi voisi johtua merkittävästä kyberpoikkeamasta, joka aiheuttaa häiriöitä useilla tavoilla, kuten operatiivisesti, luottamukseen vaikuttamalla ja taloudellisesti;
- d) ”Euroopan valvontaviranomaisilla” tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1093/2010 ⁽¹⁶⁾ perustettua Euroopan valvontaviranomaista (Euroopan pankkiviranomainen), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 ⁽¹⁷⁾ perustettua Euroopan valvontaviranomaista (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1095/2010 ⁽¹⁸⁾ perustettua Euroopan valvontaviranomaista (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen);
- e) ”yhteiskomitealla” tarkoitetaan asetuksen (EU) N:o 1093/2010 54 artiklan, asetuksen (EU) N:o 1094/2010 54 artiklan ja asetuksen (EU) N:o 1095/2010 54 artiklan nojalla perustettua Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomiteaa;
- f) ”asiaan liittyvällä kansallisella viranomaisella” tarkoitetaan

1. jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia tai valvontaviranomaisia, jotka on määritelty asetuksen (EU) N:o 1093/2010 1 artiklan 2 kohdassa, asetuksen (EU) N:o 1094/2010 1 artiklan 2 kohdassa ja asetuksen (EU) N:o 1095/2010 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa unionin säädöksissä, ja kaikkia muita kansallisia toimivaltaisia viranomaisia, jotka on määritelty unionin säädöksissä, joissa osoitetaan tehtäviä Euroopan valvontaviranomaisille;

2. jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista, joka on nimetty

- i) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/EU ⁽¹⁹⁾ 4 artiklan mukaisesti, rajoittamatta EKP:lle neuvoston asetuksella (EU) N:o 1024/2013 ⁽²⁰⁾ annettuja erityistehtäviä;
- ii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) N:o 2015/2366 ⁽²¹⁾ 22 artiklan mukaisesti;
- iii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY ⁽²²⁾ 37 artiklan mukaisesti;
- iv) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) N:o 2019/2034 ⁽²³⁾ 4 artiklan mukaisesti;

⁽¹⁵⁾ Ks. DORA-asetusehdotuksen 3 artiklan 7 alakohta.

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 48).

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1095/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/77/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 84).

⁽¹⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁽²⁰⁾ Neuvoston asetus (EU) N:o 1024/2013, annettu 15 päivänä lokakuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää politiikkaa koskevien erityistehtävien antamisesta Euroopan keskuspankille (EUVL L 287, 29.10.2013, s. 63).

⁽²¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽²²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/2034, annettu 27 päivänä marraskuuta 2019, sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta ja direktiivien 2002/87/EY, 2009/65/EY, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU ja 2014/65/EU muuttamisesta (EUVL L 314, 5.12.2019, s. 64).

- v) kryptovarojen markkinoista ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusehdotuksen ⁽²⁴⁾ 3 artiklan 1 kohdan ee alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaisesti;
- vi) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 ⁽²⁵⁾ 11 artiklan mukaisesti;
- vii) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 ⁽²⁶⁾ 22 artiklan mukaisesti;
- viii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU ⁽²⁷⁾ 67 artiklan mukaisesti;
- ix) asetuksen (EU) N:o 648/2012 22 artiklan mukaisesti;
- x) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU ⁽²⁸⁾ 44 artiklan mukaisesti;
- xi) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY ⁽²⁹⁾ 97 artiklan mukaisesti;
- xii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY ⁽³⁰⁾ 30 artiklan mukaisesti;
- xiii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) N:o 2016/97 ⁽³¹⁾ 12 artiklan mukaisesti;
- xiv) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) N:o 2016/2341 ⁽³²⁾ 47 artiklan mukaisesti;
- xv) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EC) N:o 1060/2009 ⁽³³⁾ 22 artiklan mukaisesti;
- xvi) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY ⁽³⁴⁾ 3 artiklan 2 kohdan ja 32 artiklan mukaisesti;
- xvii) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/1011 ⁽³⁵⁾ 40 artiklan mukaisesti;
- xviii) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/1503 ⁽³⁶⁾ 29 artiklan mukaisesti;

⁽²⁴⁾ COM(2020) 593 final.

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁽²⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

⁽²⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽²⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽²⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽³⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutus-toiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II -direktiivi) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁽³¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) N:o 2016/97, annettu 20 päivänä tammikuuta 2016, vakuutusten tarjoamisesta (EUVL L 26, 2.2.2016, s. 19).

⁽³²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2341, annettu 14 päivänä joulukuuta 2016, ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten toiminnasta ja valvonnasta (EUVL L 354, 23.12.2016, s. 37).

⁽³³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1060/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, luottoluokituslaitoksista (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 1).

⁽³⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY, annettu 17 päivänä toukokuuta 2006, tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta (EUVL L 157, 9.6.2006, s. 87).

⁽³⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/1011, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, rahoitusvälineissä ja rahoitusopimuksissa vertailuarvoina tai sijoitusrahastojen arvonkehityksen mittaamisessa käytettävistä indekseistä ja direktiivien 2008/48/EY ja 2014/17/EU sekä asetuksen (EU) N:o 596/2014 muuttamisesta (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 1).

⁽³⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2020/2013, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 1).

3. viranomaista, jolle on uskottu makrovakauspoliittisten toimenpiteiden hyväksyminen ja/tai käyttöönotto tai muita rahoitusvakautta koskevia tehtäviä, kuten tausta-analyysien tekeminen, muun muassa
 - i. direktiivin 2013/36/EU VII osaston 4 luvussa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston ⁽³⁷⁾ asetuksen (EU) N:o 575/2013 458 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua nimettyä viranomaista,
 - ii. makrovakauseräviranomaista, jolla on Euroopan järjestelmäriskikomitean suosituksessa EJRK/2011/3 ⁽³⁸⁾ vahvistetut tavoitteet, järjestelyt, tehtävät, valtuudet, keinot, tilintekovelvollisuus ja muut ominaisuudet;
- g) ”asiaan liittyvällä viranomaisella” tarkoitetaan
 1. Euroopan valvontaviranomaisia (ESA);
 2. EKP:tä sille asetuksen (EU) N:o 1024/2013 4 artiklan 1 ja 2 kohdan ja 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti annettujen tehtävien osalta;
 3. asiaan liittyviä kansallisia viranomaisia.

2. Soveltamiskriteerit

Tätä suositusta sovellettaessa noudatetaan seuraavia kriteerejä:

- a) tiedonsaantitarpeen periaate ja suhteellisuusperiaate pitäisi ottaa asianmukaisesti huomioon kunkin suosituksen tavoitteen ja sisällön mukaisesti;
- b) liitteessä kunkin suosituksen osalta vahvistetut suosituksen noudattamista koskevat erityiset kriteerit tulisi täyttää.

3. Seurannan aikarajat

Asetuksen (EU) N:o 1092/2010 17 artiklan 1 kohdan mukaan niiden, joille suositus on osoitettu, on ilmoitettava Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja EJRK:lle suositusten perusteella toteutetuista toimista ja perusteltava mahdollinen toimien toteuttamatta jättäminen. Niitä, joille suositus on osoitettu, pyydetään toimittamaan kyseinen ilmoitus seuraavien aikarajojen mukaisesti:

1. Suositus A

- a) Euroopan valvontaviranomaisia pyydetään toimittamaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2023 mutta aikaisintaan kuuden kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja EJRK:lle väliraportti suosituksen A 1 täytäntöönpanosta.
- b) Euroopan valvontaviranomaisia pyydetään toimittamaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024 mutta aikaisintaan 18 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja EJRK:lle loppuraportti suosituksen A 1 täytäntöönpanosta.
- c) Euroopan valvontaviranomaisia pyydetään toimittamaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2025 mutta aikaisintaan 30 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja EJRK:lle raportti suosituksen A 2 täytäntöönpanosta.

2. Suositus B

Euroopan valvontaviranomaisia, EKP:tä ja jäsenvaltioita pyydetään toimittamaan viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2023 mutta aikaisintaan kuuden kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, komissiolle ja EJRK:lle raportti suosituksen B täytäntöönpanosta.

3. Suositus C

- a) Komissiota pyydetään toimittamaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023 mutta aikaisintaan 12 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle ja EJRK:lle raportti suosituksen C täytäntöönpanosta, ottaen huomioon suosituksen A 1 mukaisen Euroopan valvontaviranomaisten väliraportin.

⁽³⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1).

⁽³⁸⁾ Euroopan järjestelmäriskikomitean suositus, annettu 22 päivänä joulukuuta 2011, kansallisten viranomaisten makrovakauspoliittisista valtuuksista (EUVL C 41, 14.2.2012 s. 1).

- b) Komissiota pyydetään toimittamaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025 mutta aikaisintaan 36 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta Euroopan parlamentille, neuvostolle ja EJRK:lle raportti suosituksen C täytäntöönpanosta, ottaen huomioon suosituksen A mukaiset Euroopan valvontaviranomaisten raportit.

4. Seuranta ja arviointi

1. EJRK:n sihteeristö

- a) avustaa adressaatteja huolehtimalla raportoinnin yhteensovittamisesta ja asianmukaisten raportointipohjien tarjoamisesta sekä antamalla tarvittaessa yksityiskohtaisia tietoja menettelystä ja aikataulusta seuranta varten;
- b) tarkastaa suosituksen kohteiden harjoittaman seurannan, tarjoaa apua niiden pyynnöstä ja toimittaa seurantaraportit EJRK:n hallintoneuvostolle. Arvioinnit aloitetaan seuraavasti:
- i) 12 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta suositusten A ja B täytäntöönpanon osalta;
 - ii) 18 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta suosituksen C täytäntöönpanon osalta;
 - iii) 24 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta suosituksen A täytäntöönpanon osalta;
 - iv) 36 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta suosituksen A täytäntöönpanon osalta;
 - v) 42 kuukauden kuluessa DORA-asetusehdotuksen voimaantulosta suosituksen C täytäntöönpanon osalta;
2. EJRK:n hallintoneuvosto arvioi suosituksen kohteiden raporttoimia toimia ja perusteluita sekä tarvittaessa päättää, onko suosituksen kohde jättänyt noudattamatta tätä suositusta perustelematta asianmukaisesti, miksi se ei ole ryhtynyt toimiin.

Tehty Frankfurt am Mainissa 2 päivänä joulukuuta 2021.

*EJRK:n sihteeristön päällikkö,
EJRK:n hallintoneuvoston puolesta*
Francesco MAZZAFERRO

LIITE

SUOSITUSTEN NOUDATTAMISTA KOSKEVIEN KRITTEERIEN ERITELMÄT

Suositus A – Yleiseurooppalaisen systeemisten kyberpoikkeamien koordinoitikehyksen (EU-SCICF) perustaminen

Suosituksen A 1 noudattamista arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella.

1. Kun Euroopan valvontaviranomaiset valmistelevat – toimien yhteiskomitean välityksellä ja yhdessä Euroopan keskuspankin (EKP), Euroopan järjestelmäriskikomitean (EJRK) ja asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten kanssa – tehokkaita unionin tason koordinoituja toimia, joiden tulisi kattaa EU-SCICF:n asteittainen kehittäminen siten, että käytetään tulevassa finanssialan digitaalista häiriönsietokykyä koskevassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa ("DORA-asetus") esitettyjä valtuuksia, niiden olisi harkittava, tarvittaessa Euroopan kyberturvallisuusvirastoa ja komissiota kuultuaan, ainakin seuraavien näkökohtien sisällyttämistä EU-SCICF:ää koskevaan valmisteluun:
 - a) analyysi EU-SCICF:n tehokkaan kehittämisen edellyttämistä resursseista;
 - b) kyberhyökkäysskenaarioihin liittyvien kriisinhallinta- ja valmiusharjoitusten kehittäminen viestintäkanavien kehittämiseksi;
 - c) yhteisen sanaston kehittäminen;
 - d) johdonmukaisen luokittelun kehittäminen kyberturvallisuuspoikkeamia varten;
 - e) turvallisten ja luotettavien tiedonjakokanavien perustaminen, mukaan lukien varajärjestelmät;
 - f) yhteyspisteiden perustaminen;
 - g) tietojen jakamisen luottamuksellisuuden varmistaminen;
 - h) yhteistyö- ja tietojenvaihtoaloitteet finanssialan kybertiedustelun kanssa;
 - i) tehokkaiden aktivointi- ja eskaloitiprosessien kehittäminen tilannetietoisuuden kautta;
 - j) kehikseen osallistujien vastuualueiden selventäminen;
 - k) rajapintojen kehittäminen alojen välistä ja tarvittaessa kolmansiin maihin liittyvää koordinoitua varten;
 - l) sen varmistaminen, että asiaan liittyvät viranomaiset viestivät yleisölle johdonmukaisesti luottamuksen säilyttämiseksi;
 - m) ennalta määriteltyjen viestintälinjojen perustaminen oikea-aikaista viestintää varten;
 - n) kehiksen testaaminen asianmukaisella tavalla, mukaan lukien eri lainkäyttöalueiden välinen testaus ja koordinoitu suhteessa kolmansiin maihin, sekä arvioinnit kokemusten avulla oppimista tai toimintapuitteiden kehittämistä varten;
 - o) tehokkaan viestinnän ja disinformaation torjuntatoimien varmistaminen.

Suositus B – EU-SCICF:n yhteyspisteiden perustaminen

Suosituksen B noudattamista arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella.

1. Euroopan valvontaviranomaisten, EKP:n ja kunkin jäsenvaltion asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten tulisi sopia yhteisestä lähestymistavasta, jota sovelletaan EU-SCICF:n nimettyjen yhteyspisteiden luettelon jakamiseen ja päivittämiseen.
2. Yhteyspisteen nimeämistä olisi arvioitava ottaen huomioon direktiivin (EU) 2016/1148 mukaisesti nimetty keskitetty yhteyspiste, jonka jäsenvaltiot ovat perustaneet verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuuden alalla rajatylittävän yhteistyön varmistamiseksi muiden jäsenvaltioiden sekä verkko- ja tietojärjestelmien yhteistyöryhmän kanssa.

Suositus C – Muutokset unionin lainsäädäntöön

Suosituksen C noudattamista arvioidaan seuraavien kriteerien perusteella.

Komission olisi harkittava, tarvitaanko suosituksen A mukaisesti tehdyn analyysin tuloksena toimenpiteitä, mukaan lukien muutokset asiaa koskevaan unionin lainsäädäntöön, sen varmistamiseksi, että Euroopan valvontaviranomaiset voivat yhteiskomitean avulla ja yhdessä EKP:n, EJRK:n ja asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten kanssa kehittää EU-SCICF:ää suosituksen A 1 mukaisesti, ja varmistaa, että Euroopan valvontaviranomaiset, EKP, EJRK ja asiaan liittyvät kansalliset viranomaiset sekä muut viranomaiset voivat toteuttaa koordinoituitoimia ja vaihtaa tietoja, jotka ovat riittävän yksityiskohtaisia ja johdonmukaisia EU-SCICF:n tehokkaan toiminnan tukemiseksi.
